

Catequesi setena: La família de Natzaret com a referència espiritual

Acabem les set catequesis amb una que es centra en l'actualitat de la Sagrada Família com a model per a les famílies, l'Església i la societat.

02/11/2010

“Fer del món una família, de cada família un Natzaret ” (Sant Josep Manyanet)

En l'origen del projecte del temple de la Sagrada Família hem d'assenyalar la intuïció de sant Josep Manyanet que amb el seu testimoni, les seves fundacions i els seus escrits proposava tornar a Natzaret. Aquest apostolat intentava abordar la situació social i espiritual tornant a la família la seva dignitat segons el model de la família de Natzaret.

La llavor d'aquesta inquietud es va gravar especialment en el llibreter Josep Maria de Bocabella, que presidia l'Associació de Devots de Sant Josep. Així, després d'un viatge a Roma, on havien regalat al Papa una imatge de la Sagrada Família, i després de passar per Loreto, li va venir la idea de reproduir a Barcelona la Santa Casa que es trobava a la basílica italiana. Fent així ressonar les paraules del pare Manyanet, "la casa de la Sagrada Família és llar de pau i de veritable alegria. Aquí se t'ensenyarà i

trobaràs el que vols i el que el teu cor desitja”.

Després d'un seguit d'intents fallits, a finals de l'any 1881 es comprava per 171.000 pessetes de l'època un solar ubicat entre els carrers de Mallorca, Marina, Provença i Sardenya, en ple Eixample de Barcelona. La idea era edificar-hi un temple-catedral dedicat a Jesús, Maria i Josep.

“Església expiatòria... per a major honra i glòria de la Sagrada Família”
(Bisbe Urquinaona en la celebració en què es va posar la primera pedra del temple)

El dia de sant Josep de l'any següent, el bisbe Urquinaona va posar la primera pedra, i en aquest moment el projecte va començar el seu llarg caminar. Després d'uns primers plànols, i amb l'inici de la cripta, l'arquitecte Francesc de Paula del Villar dimiteix per algunes discrepàncies tècniques amb Joan

Martorell, assessor de Bocabella en les qüestions del temple.

En aquest moment entra en escena Gaudí, que el dia 3 de novembre del 1883 rep l'encàrrec de ser l'arquitecte del temple expiatori. Aixà fins a la seva mort, 43 anys després, va ser Fidel a aquesta missió de construir un temple per a la família de tots els pobles.

1. Tornar a Natzaret *“Tots necessitem tornar a Natzaret per contemplar sempre de nou el silenci i l'amor de la Sagrada Família, model de tota vida familiar cristiana”* (Benet XVI)

En aquell temps convuls, la Sagrada família de Natzaret es presentava com a model d'unes noves relacions que tenen en l'amor de Déu el seu fonament. El fet que ja a la cripta tinguem el relleu de l'escultor Josep Llimona com a retaule de l'altar central i els set altars absidals

dedicats a la Sagrada Família ressalta fins a quin punt a la base del temple comptem amb aquesta inspiració. Com deia Josep Manyanet, l'apòstol de la Sagrada Família, “imaginem-nos que ens trobem a la Casa de Natzaret en companyia de Jesús, Maria i Josep, escoltant les seves paraules i observant les seves accions, i que amb afecte paternal ens diuen a cadascun de nosaltres: ‘Si vols agradar-nos, no deixis de copiar en tu el que nosaltres diem i fem’”.

El sentit de tornar a Natzaret ens l'expliquen aquestes paraules de Benet XVI: “La Sagrada Família de Natzaret és certament “prototipus” de cada família cristiana que, unida en el sagrament del matrimoni i alimentada de la Paraula i de l'Eucaristia, està cridada a dur a terme la meravellosa vocació i missió de ser cèl·lula viva no únicament de la societat, sinó de l'Església, signe i

instrument d'unitat per a tot el gènere humà". [1]

Gaudí comprèn que el temple i el seu procés d'edificació estan al servei d'aquest objectiu que implica un programa de vida i de construcció social basat en l'amor familiar, concret i històric de Jesús, Maria i Josep. O dit en paraules del Pare Manyanet: "Per mitjà de la contemplació del misteri de Natzaret, Jesús desitja instruir-nos i consolidar-nos en la veritable virtut i perfecte amor de Déu, ja que per això va venir al món, i s'ha dignat a formar part d'aquesta família, la qual ha de ser el model de totes les altres."

Així, doncs, el temple serà, en definitiva, un monument a l'Amor. El seu caràcter expiatori mostrarà el sentit de la gratuïtat que es manifesta en una fidelitat sense límits. El sí de Maria a la voluntat de Déu i la tutela

fidel de Josep perpetren que l'Infant, engendrat i de la mateixa naturalesa de l'amor del Pare, creixi en aquesta història rodejat d'un amor sa, fort i lliure, forjat en les decisions de disponibilitat i entrega. Natzaret es presenta així com una llar i una escola per aprendre l'amor esponsal, la maternitat i la paternitat, i el sentit profund de ser fills i ser germans. La casa de Natzaret se'ns mostra com el primer temple i la primera església.

2. El matrimoni, primera pedra de la societat *“El “sí” personal i recíproc de l'home i de la dona obre l'espai per al futur, per a l'autèntica humanitat de cadascú, i al mateix temps està destinat al do d'una nova vida”* (Benet XVI)

Gaudí té una experiència fundant de l'amor matrimonial. La seva feblesa física marcada pel dolor prematur que el reuma li provoca en les articulacions vindrà compensat per

les cures d'Antònia, la seva mare, atenta a alleugerir el patiment del seu fill menor. Les atencions de Francesc, el seu pare, l'acosten al món del treball. Així, el petit Antoni ajuda en petites feines al taller de caldereria del seu progenitor.

Aquesta referència de la infància marcarà la comprensió de la família humana vinculada a l'experiència de Déu. La trinitat terrenal de Jesús, Maria i Josep a la qual es dedica el Temple, té en el fons un model transcendent que és la Trinitat divina, que es manifesta en la seva gran profunditat a l'interior. L'encarnació del Fill serà el punt de trobada de la verticalitat divina i l'horitzontalitat humana que troben en el temple tota la seva significació. Un temple que des de Natzaret convida a la Glòria de la mateixa manera com es desenvolupa la construcció de l'edifici en els seus diferents pòrtics.

Així, doncs, la Sagrada Família esdevé una invitació a edificar l'amor des del sí dels esposos, que és “la primera pedra de la construcció d'una societat”. Així, en l'aliança conjugal de l'home i de la dona s'especifica la vocació a l'amor que sorgeix de l'ésser humà creat com a imatge de Déu. Ens fem semblants a Déu en aquesta experiència de l'amor que surt de si mateix per donar-se en llibertat. L'amor està en el principi, i el matrimoni està en el fonament de la família i de la vida social. Aquesta perspectiva canvia el món, que es redimensiona davant dels interessos econòmics que usurpen el veritable fonament del que és autèntic i definitiu, i el col·loca davant la profunditat que li dóna un sentit i una esperança que té en Déu el seu origen i meta.

3. La casa com a llar *“En la família cada persona, ja sigui el nen més petit o el familiar més ancià, és valorada*

pel que és en ella mateixa, i no és vista merament com un mitjà per a d'altres fins” (Benet XVI)

“El naixement de l’Infant la nit de Betlem va donar inici a la família... La solemnitat del Naïdal i, en el seu context, la festa de la Sagrada Família, ens resulten especialment properes i entranyables, precisament perquè s’hi troba la dimensió fonamental de la nostra fe, és a dir, el misteri de l’Encarnació, amb la dimensió no menys fonamental de les vivències de l’home...la família”
[2]

Avui certament moltes famílies estan envoltades de greus dificultats per realitzar el seu projecte familiar. El treball es fa un bé escàs, la possibilitat de l’habitatge es complica, fins i tot molts han d’emigrar de la seva terra i dels seus llaços familiars. Aquí també, la Sagrada Família va per davant quan

va haver d'afrontar l'exigència del cens en l'hora del naixement del seu fill, va viure la falta de casa amb la inseguretat que implica, i va suportar l'emigració obligada, i fins i tot probablement va patir la inseguretat laboral.

Això no obstant, les dificultats no esgoten l'amor. A través del suport mutu, els esposos aprenen quotidianament la renúncia a la pròpia individualitat, els fills reben la garantia d'un amor fidel en el qual creure, els germans aprenen a compartir en reciprocitat i els grans ajuden al mateix temps que són cuidats. Aquesta trama de relacions familiars és l'herència sobre la qual es construeix la persona que aprèn l'amor en llibertat i l'obertura a les necessitats dels altres.

Així, la família és l'antídot més poderós contra l'individualisme, l'àmbit més estable per abordar els

reptes de la vida i l'experiència de gratuïtat on es reconeix de forma més eloqüent l'amor absolut que ens fonamenta. La llar de Natzaret transparenta i reflecteix l'amor de la Trinitat divina que és la font de tota experiència comunitària i social dels éssers humans.

4. La família com a Església domèstica i com a impuls de compromís social *“La família i l'Església, en concret les parròquies i les altres formes de comunitat eclesial, estan cridades a la més íntima col·laboració en aquesta tasca fonamental que està constituïda, inseparablement, per la formació de la persona i la transmissió de la fe”*
(Benet XVI)

La família cristiana es viu en un dinamisme de comunió que l'obre a ser Església més enllà del territori de les seves relacions de proximitat. En saber-se fonamentats en un amor

que els transcendeix, com la casa dels primers cristians, la família acull i surt d'ella mateixa per participar de la comunitat cristiana, de la parròquia. Si el nucli familiar s'aïlla, corre el perill de no garantir la transmissió de la fe i no oferir als seus membres la font, que en la Paraula i l'Eucaristia, en sosté la unitat.

Les famílies cristianes necessiten comunitats acollidores que puguin acompanyar en el seu moment les peculiaritats de cada situació. Però alhora, les parròquies necessiten famílies que creïn una trama de comunió que pot ser àmbit de creixement per a les generacions que vénen darrere. Aquesta sintonia mútua exigeix la disponibilitat de tothom, i esforços renovats i creatius per atendre les necessitats canviants i les dificultats sempre noves, especialment per als més joves.

La vida familiar, lluny de tancar, potencia el creixement de la consciència social dels membres, que comprenen que els problemes socials els afecten i que les situacions i persones més desafavorides són una invitació a donar allò que han rebut. Una llar acollidora i comunicativa, capaç de relacions sanes en creixement, és el millor formador del compromís social. La caritat cristiana com a desbordament en l'amor de Déu sempre troba camins de generositat des de les peculiaritats de cadascun dels membres de la família.

“La comunitat social, per viure en pau, està cridada a inspirar-se també en els valors sobre els quals es regeix la comunitat familiar” (Benet XVI)

Una societat que no té cura de la protecció de la família acabarà trobant-se amb greus problemes de cohesió social. Els seus ciutadans,

sense l'experiència de les relacions de creixement en l'amor, es veuran desmotivats per al compromís ètic i per a la construcció social. Per això, la millor aposta d'una societat, més que les estructures, són les persones, i el seu desenvolupament passa per la instància familiar.

Quan han passat gairebé 130 anys de l'inici de les obres del temple expiatori, continua sent actual la intuïció que va moure aquells creients: “Què fer per retornar a la família la seva dignitat, la pau i la tranquil·litat? Només hem d'aficionar-la a imitar el perfectíssim model de la Sagrada Família, i de segur que es reformarà, i reformada ella, quedarà sanejada la societat”. Avui tenim, cada cop més finalitzat, un símbol eloqüent que ens recorda aquest objectiu.

[1] Àngelus, Festa de la Sagrada Família, 31 de desembre del 2006

[2] Joan Pau II, Homilia a Loreto, 8 novembre 1979

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/catequesi-
setena-la-familia-de-natzaret-com-a-
referencia-espiritual/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/catequesi-setena-la-familia-de-natzaret-com-a-referencia-espiritual/) (23/08/2025)